

باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی :

نام پدر :

اداره کل آموزش و پرورش استان یزد
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان اردکان
اداره استعدادهای درخشان و دانش پژوهان جوان
دبیرستان دوره اول فرزنانگان شهدا

پایه تحصیلی: نهم

نوبت : اول
سوالات درس : فارسی
تعداد صفحات : ۲
تعداد سوالات : ۶
مدت پاسخگویی : ۵۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی دبیر :

نمره به عدد :

نمره به حروف :

امضاء دبیر :

ردیف	سوال	بارم
۱	معنی و مفهوم شعر و نشر (۱) دانش آموزان پرتوان! معنای ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان بنویسید. الف) گرچه منزل بس خطرناک است و مقصد بس بعید/ هیچ راهی نیست کان را نیست پایان غم مخور (۱) ب) و در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود خوض ننماید (۵، ۰) ج) ستودن نداند کس اورا چو هست. (۵، ۰) ۲) معنا و مفهوم آخرین جمله ی بیت زیر را بنویسید. (۵، ۰) «هان مشو نوامید! چون واقف نه ای از سرّ غیب» ***** معنی واژه * دانش آموزان کوشا! واژه ی درست را انتخاب کنید. (هر مورد ۲،۵ نمره) «کریمه به رزق تو پرورده ایم/ به لطف تو خو کرده ایم» (انعام - أنعام) * کدام گزینه نادرست است؟ الف) «أحزان» به معنای حزن ها و اندوه ها است ب) در عبارت «در فکر رستم» واژه ی رستن یعنی رهایی ج) «فراخنا» و «پهنا» مترادف هستند د) «داعیه ای در باطن من پدید آمد» واژه ی (داعیه) یعنی دایه و پرستاری * دانش آموزان کوشا! در عبارت زیر واژه ای را بیاب که امروزه معنای دیگری دارد؟ «عقل، حیران شود از خوشه ی زرین عنب / فهم، عاجز شود از حقه ی یاقوت انار» * در کدام یک از دوبیت زیر، معنای امروزی واژه ی «تسبیح» به کار رفته است؟ الف) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح اند/ نه همه مستمعی فهم کند این اسرار ☐ ب) منه زنهار دل بر مهلت صد ساله دنیا/ که آخر می شود، چندان که یک تسبیح گردانی ☐ ***** دانش ادبی * ادب دوستان عزیز! در ترکیب های زیر، کدام یک تشبیه نیست؟ (۲،۵، ۰) الف) گوی سعادت ب) چشم بصیرت ج) تاج عزت د) بستان معرفت * در جمله ی زیر به جای <u>نهاد</u> واژه ای دیگر بگذارید، تا جمله، آرایه ی <u>تشخیص</u> داشته باشد؟ (۲،۵، ۰) «مرد جوان پس از شنیدن این سخن خندید.» * در مصراع «که تواند که دهد میوه ی الوان از چوب؟» چه نوع پرسشی به کار رفته است؟ (۲،۵، ۰) * در ترکیب «متاع جوانی»، <u>مشبه به</u> کدام است؟ (۲،۵، ۰) * کدام گزینه تخلص ندارد؟ (دلیل بیاورید) (۵، ۰) الف) غم غریب و غربت چوبرنمی تابم/ به شهر خود روم و شهریار خود باشم ☐ ب) سعدی به روزگاران مهری نشسته بر دل/ بیرون نمی توان کرد الا به روزگاران ☐	۲،۵
۲	الف) «أحزان» به معنای حزن ها و اندوه ها است ب) در عبارت «در فکر رستم» واژه ی رستن یعنی رهایی ج) «فراخنا» و «پهنا» مترادف هستند د) «داعیه ای در باطن من پدید آمد» واژه ی (داعیه) یعنی دایه و پرستاری * دانش آموزان کوشا! در عبارت زیر واژه ای را بیاب که امروزه معنای دیگری دارد؟ «عقل، حیران شود از خوشه ی زرین عنب / فهم، عاجز شود از حقه ی یاقوت انار» * در کدام یک از دوبیت زیر، معنای امروزی واژه ی «تسبیح» به کار رفته است؟ الف) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح اند/ نه همه مستمعی فهم کند این اسرار ☐ ب) منه زنهار دل بر مهلت صد ساله دنیا/ که آخر می شود، چندان که یک تسبیح گردانی ☐ ***** دانش ادبی * ادب دوستان عزیز! در ترکیب های زیر، کدام یک تشبیه نیست؟ (۲،۵، ۰) الف) گوی سعادت ب) چشم بصیرت ج) تاج عزت د) بستان معرفت * در جمله ی زیر به جای <u>نهاد</u> واژه ای دیگر بگذارید، تا جمله، آرایه ی <u>تشخیص</u> داشته باشد؟ (۲،۵، ۰) «مرد جوان پس از شنیدن این سخن خندید.» * در مصراع «که تواند که دهد میوه ی الوان از چوب؟» چه نوع پرسشی به کار رفته است؟ (۲،۵، ۰) * در ترکیب «متاع جوانی»، <u>مشبه به</u> کدام است؟ (۲،۵، ۰) * کدام گزینه تخلص ندارد؟ (دلیل بیاورید) (۵، ۰) الف) غم غریب و غربت چوبرنمی تابم/ به شهر خود روم و شهریار خود باشم ☐ ب) سعدی به روزگاران مهری نشسته بر دل/ بیرون نمی توان کرد الا به روزگاران ☐	۱
۳	* ادب دوستان عزیز! در ترکیب های زیر، کدام یک تشبیه نیست؟ (۲،۵، ۰) الف) گوی سعادت ب) چشم بصیرت ج) تاج عزت د) بستان معرفت * در جمله ی زیر به جای <u>نهاد</u> واژه ای دیگر بگذارید، تا جمله، آرایه ی <u>تشخیص</u> داشته باشد؟ (۲،۵، ۰) «مرد جوان پس از شنیدن این سخن خندید.» * در مصراع «که تواند که دهد میوه ی الوان از چوب؟» چه نوع پرسشی به کار رفته است؟ (۲،۵، ۰) * در ترکیب «متاع جوانی»، <u>مشبه به</u> کدام است؟ (۲،۵، ۰) * کدام گزینه تخلص ندارد؟ (دلیل بیاورید) (۵، ۰) الف) غم غریب و غربت چوبرنمی تابم/ به شهر خود روم و شهریار خود باشم ☐ ب) سعدی به روزگاران مهری نشسته بر دل/ بیرون نمی توان کرد الا به روزگاران ☐	۱،۵

دانش زبانی

*دوستان پرتلاش! با توجه به بیت زیر درباره ی کاربرد حرف اضافه (نقش نمای متمم) در سبک کهن ادب فارسی بنویسید. (۵,۰)

«به دریا در، منافع بی شمار است / اگرخواهی سلامت، برکنار است»

۱,۵

*در عبارت زیر، ضمیر وی به چه واژه ای برمی گردد؟ (۲۵,۰)

«آسمان و آفتاب و ماه و ستارگان و زمین و آنچه بر وی است، چون کوه ها و بیابان ها و نهرها، همه عجایب صنع حق تعالی است»

۴

*فعل (می نوشتی) را با حفظ شخص و شمار به مضارع التزامی تبدیل کنید. (۵,۰).....

*در عبارت «وخدایی که در این نزدیکی است.» کدام واژه، وابسته ی پیشین است؟ (۲۵,۰)

درک مطلب

*دانش آموزان باهوش! در بیت «به چشم بصیرت به خود درنگر / تو را تا در آینه زنگار نیست» مقصود از کلمات مشخص شده چیست؟ (۵,۰)

*درباره ی ارتباط معنایی (مفهوم مشترک) دو عبارت زیر توضیح دهید. (۵,۰)

الف) از جای تهمت زده پرهیز کن .

ب) هر که با بدان نشیند، اگر طبیعت ایشان در وی اثر نکند، به طریقت ایشان متهم گردد.

*در بیت زیر منظور از قسمت مشخص شده چیست؟ (۵,۰)

«آینه چون نقش تو بنمود راست / خودشکن آینه شکستن خطاست» (

*پیام و مفهوم بیت «به بینندگان آفریننده را / نبینی مرنجان دو بیننده را» را بنویسید. (۵,۰)

۲,۵

۵

*تفسیر خود را برای عبارت زیر بنویسید. (۵,۰)

«معرفت این است که من در آنم، گردخویش می گردم و پیوسته در خود سفر می کنم تا هرچه نباید از خود دور گردانم»

تاریخ ادبیات

*ادب پژوهان گرامی! جدول را کامل کنید. (۵,۰)

عنوان کتاب	نویسنده / شاعر
مجمع النوادر	
	عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر

۱

۶

*این بیت ناصر خسرو درباره ی کدام شاعر برجسته ی ادبیات فارسی است؟ (۲۵,۰)

«اشعار زهد و پند بسی گفته است / آن تیره چشم شاعر روشن بین»

*داده های زیر، کدام شخصیت ادبی را معرفی می کند؟ (۲۵,۰)

«وی از دانشمندان معروف دوره ی سلجوقی است و در فقه و حکمت و کلام، سرآمد روزگار خویش بود. پدرش مردی بافنده. به مدت پنج سال در مدرسه ی نظامیه تدریس می کرد. از آثار او می توان به «نصیحه الملوک» اشاره کرد.

.....

سخن از نیمه بریدم که نگه کردم و دیدم / که به پایان رسد عمر و به پایان نرسانم